

# SEB turto išsaugojimo

pensijų kaupimo fondo investavimo strategija

## SEB turto išsaugojimo pensijų kaupimo fondo investavimo strategija

1. UAB „SEB investicijų valdymas (toliau – Bendrovė) įsteigto ir valdomo SEB turto išsaugojimo pensijų kaupimo fondo (toliau - pensijų fondas) investavimo strategija yra neatskiriama Standartinių pensijų turto išsaugojimo pensijų fondo taisyklių (toliau – Taisyklės) dalis.
2. Pensijų fondo strategija skelbiama viešai [www.seb.lt/pensiju-fondu-taisykles](http://www.seb.lt/pensiju-fondu-taisykles).
3. Pensijų fondo investavimo strategija rengiama laikantis Pensijų kaupimo įstatyme ir Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme nustatytų reikalavimų ir taisyklių, taip pat vadovaujantis šiuose įstatymuose nustatytais pensijų turto investavimo principais.

## Pensijų fondo investavimo tikslai ir investavimo principai

4. Pensijų fondas siekia išlaikyti mažą pensijų fondo riziką ir stengiasi, kad dalyvių sukauptas turtas būtų kuo labiau apsaugotas nuo perkamosios galios mažėjimo. Taip pat pensijų fondas siekia saugumo, pelningumo ir likvidumo balanso. Pensijų fondas skirtas žmonėms, kurie yra sulaukę pensijos amžiaus ir /ar yra pasirinkę gauti periodines išmokas iš fondo.
5. Pensijų fondo rizika, t. y. aktyvų paskirstymas į rizikingus ir mažiau rizikingus, nekeičiama dėl dalyvio amžiaus kitimo – kitaip negu tikslinės grupės pensijų kaupimo fondų.
6. Turto išsaugojimo pensijų fondo investicijų portfelis sudaromas ir valdomas siekiant apsaugoti sukauptą pensijų turtą nuo infliacijos rizikos, kartu kiek įmanoma labiau ribojant dalyviui tenkančią investavimo riziką. Į turto išsaugojimo pensijų fondą kartu su jiemis priklausančiu pensijų turtu perkeliama senatvės pensijos amžių sukakę tikslinės grupės pensijų fondo dalyviai, kurie per vieną mėnesį nuo senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos nesudaro pensijų išmokos sutarties, taip pat mirusių dalyvių pensijų turtas, kol jis nėra paveldėtas.

## Pensijų turto investavimo tvarka ir sritys

7. Pensijų fondo turtas investuojamas pagal parengtą strategiją, griežtai laikantis įstatymų ir tvarkomuosiuose dokumentuose nustatytų limitų. Paskirstant turtą atsižvelgiama į ekonomines ir rinkų prognozes, tam tikrų turto klasių, regionų ar įmonių perspektyvą.
8. Pensijų fondo turtą gali sudaryti tik:
  - 8.1. valstybės narės arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių narių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos Centrinio Banko išleistos ar jų garantuotos obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai;
  - 8.2. kolektyvinio investavimo subjektų, kurių lėšos investuojamos tik į 9.1 punkte nurodytus investavimo objektus, akcijos ar investiciniai vienetai;
  - 8.3. ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėtis indėliai, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir kurie yra kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta negu Europos Sąjungoje;
  - 8.4. išvestinės finansinės priemonės, naudojamos Pensijų kaupimo įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka;
  - 8.5. nuosavybės vertybiniai popieriai ir kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į nuosavybės vertybinius popierius. Jie gali sudaryti ne daugiau kaip 20 proc. turto išsaugojimo pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės;
  - 8.6. kitos, negu prieš tai punktuose nurodyta, obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės vertybiniai popieriai bei į šias priemones lėšas investuojantys kolektyvinio investavimo subjektai. Jie gali sudaryti ne daugiau kaip 30 proc. turto išsaugojimo pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės.
9. Pensijų fondo turtas investuojamas į prieš tai nurodytas tokias finansines priemones:
  - 9.1. kurios yra įtrauktos į prekybą rinkoje, kuri pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymą laikoma reguliuojama ir veikiančia Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje;
  - 9.2. kurios yra įtrauktos į reguliuojamas rinkas, esančias Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje, ir veikiančias pagal nustatytas taisykles;
  - 9.3. kuriomis prekiaujama nors vienoje iš šių Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių reguliuojamų rinkų:

- 9.3.1. Australijos (Australijos VP birža),
- 9.3.2. Japonijos (Tokijo VP birža),
- 9.3.3. Jungtinių Amerikos Valstijų (Niujorko akcijų birža, NASDAQ VP birža, NYSE Amerikos birža (NYSE American), Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board Options Exchange),
- 9.3.4. Kanados (Toronto VP birža),
- 9.3.5. Meksikos (Meksikos VP birža),
- 9.3.6. Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža),
- 9.3.7. Turkijos VP birža (Stambulo VP birža),
- 9.3.8. Šveicarijos VP birža (SIX Šveicarijos birža)
- 9.3.9. Čilės VP birža (Santjago VP birža),
- 9.3.10. Izraelio VP birža (Tel Avivo VP birža),
- 9.3.11.P. Korėjos (Korėjos VP birža).

Prisijungus naujoms valstybėms narėms ar išstojus dabartinėms, taip pat pasikeitus nurodytų VP biržų pavadinimams, atitinkamai gali būti keičiami ir pensijų fondo turto investavimo regionai ir biržos.

10. Bendrovė yra sudariusi pensijų fondo investavimo strategiją atitinkantį lyginamąjį indeksą, kurį naudoja vertindama pensijų fondo finansinius rezultatus. Duomenys apie pensijų fondo ir lyginamojo indekso rezultatus pateikiami Bendrovės veiklos ir finansinės būklės ataskaitose, taip pat skelbiant pensijų fondo finansinius rezultatus. Pensijų fondo lyginamasis indeksas yra skelbiamas <https://www.seb.lt>.

11. Rizikingus ir mažiau rizikingus aktyvus sudarančių turto klasių proporcijos pagal pensijų fondo strategiją

	Rizikingi aktyvai		Mažiau rizikingi aktyvai					
	RIZIKINGUS AKTYVUS SUDARANČIOS TURTO KLASĖS		MAŽIAU RIZIKINGUS AKTYVUS SUDARANČIOS TURTO KLASĖS					
	Išsivysčiusių šalių akcijos	Besivystančių šalių akcijos	Vyriausybių obligacijos	Investicinio reitingo įmonių obligacijos	Aukšto pajamingumo įmonių obligacijos	Fondai, investuojantys į paskolas	Besivystančių šalių obligacijos vietine valiuta	Besivystančių šalių obligacijos euras ir doleriais
<b>Indeksas</b>	<i>MSCI World Net Total Return EUR Index</i>	<i>MSCI Emerging Markets Daily Net TR EUR</i>	<i>Bloomberg Barclays Euro Treasury 1-10yr A3 or better</i>	<i>Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporate Bond index</i>	<i>Bloomberg Barclay's Global High-Yield (EUR Hedged)</i>	<i>S&amp;P European Leveraged Loan Index</i>	<i>JPM GBI-EM Global Diversified Composite Unhedged EUR</i>	<i>JPM EMBI Global Diversified Hedged EUR</i>
<b>lyginamojo indekso santrumpa:</b>	<b>MSDEWIN</b>	<b>MSDEEEMN</b>	<b>I23257EU</b>	<b>LECPREU</b>	<b>LG40TREH</b>	<b>SPBDEL</b>	<b>JGENVUEG</b>	<b>JPGCHECP</b>
Dalis	12,75%	2,25%	60,0%	20,0%	1,5%	1,5%	1,0%	1,0%

12. Rizikingus aktyvus gali sudaryti tokios turto klasės kaip akcijos, žaliavos, privatus kapitalas, rizikos kapitalas, infrastruktūra (investuojant į nuosavybės vertybinius popierius), nekilnojamo turto fondai, aukštos rizikos ribotos rizikos fondai. Mažiau rizikingus aktyvus sudarančios turto klasės gali būti vyriausybių, įmonių obligacijos ir kitokių formų paskolos, įvairios turtu garantuotos obligacijos, pinigai, pinigų rinkos priemonės, infrastruktūra (investuojant į skolos vertybinius popierius), su draudimo rizika susietos finansinės priemonės, žemesnės rizikos ribotos rizikos fondai.

## Rizikos vertinimo metodai ir rizikos valdymo principai

13. Investavimo riziką kelia įvairūs veiksniai, dėl kurių įtakos pensijų fondo turto vertė gali sumažėti arba padidėti. Bendrovė siekia užtikrinti, kad rizika, su kuria susiduria ar gali susidurti pensijų fondas, būtų valdoma nuolat ir neviršytų limitų, nustatytų teisės aktuose bei šioje investavimo strategijoje.

14. Su pensijų fondo investicijomis yra susijusi ši rizika:

- 14.1. *vertybinių popierių (toliau – VP) pasirinkimo ir kainų kitimo rizika*. Tai yra rizika, kad VP kainos gali kisti dėl besikeičiančios situacijos rinkoje ar naujos informacijos apie šiuos VP. Įsigytų VP kainos pokytis

gali skirtis nuo prognozuoto kainos pokyčio. Bendrovė, valdydama kainų kitimo riziką, turi teisę naudoti išvestines finansines priemones;

- 14.2. *turto paskirstymo rizika*. Bendrovė, atsižvelgdama į pasaulio šalių ekonomikos ir įvairių turto klasių augimo perspektyvas, priima sprendimą, kokią pensijų fondo turto dalį skirti akcijų, obligacijų ir kitoms turto klasėms; pensijų fondo turtas, investuojamas į akcijas ar kolektyvinius investavimo subjektus, investuojančius į akcijas, paskirstomas pagal įvairius pasaulio geografinius regionus ir ekonomikos sektorius;
  - 14.3. *palūkanų normų rizika*. Strategijoje nustatyti investavimo objektai, kaip ir daugelis skolos VP, susiję su rizika, kad VP vertė gali sumažėti ar padidėti dėl pakeistų palūkanų normų, t. y. investicijų vertė mažėja didėjant palūkanų normoms ir atvirkščiai – investicijų vertė didėja, kai palūkanų normos mažėja. Valdydama šią riziką, Bendrovė gali naudoti išvestines finansines priemones, kurių vertė kinta kartu su palūkanų normomis, keisti obligacijų dalį pensijų fonde ir vidutinę pensijų fondo obligacijų finansinę trukmę;
  - 14.4. *rinkų ir kredito rizika*. Nors konkretūs VP gali suteikti galimybę gauti didesnę investicijų grąžą negu visa rinka ar susijęs rinkos segmentas, visos rinkos vertė gali sumažėti ar padidėti dėl kintančių palūkanų normų, naujo priežiūros institucijų nustatyto reglamentavimo, pasikeitusių ekonominių sąlygų. VP kreditingumo kokybė priklauso nuo emitento gebėjimo laiku mokėti palūkanas ir suėjus terminui išpirkti obligacijas. Kuo mažesnis emitentui suteiktas kredito reitingas, tuo didesnė rizika, kad emitentas neįvykdys savo įsipareigojimų pensijų fondo dalyviams. VP kreditingumo rizika taip pat priklauso ir nuo banko, laiduojančio už konkrečius skolos VP, finansinio pajėgumo. Valdydama šią riziką, Bendrovė gali naudoti išvestines finansines priemones, kurių vertė kinta kartu su bendrovių kreditingumo kokybe, arba keisti bendrovių skolos VP dalį pensijų fonde;
  - 14.5. *valiutų kursų svyravimų rizika*. Jei investuojama į VP užsienio valiuta, tai, keičiantis valiutos, kuria investuota, kursui euro atžvilgiu, kinta ir investicijų vertė. Bendrovė, valdydama valiutų kursų svyravimo riziką, turi teisę naudoti išvestines finansines priemones;
  - 14.6. *infliacijos (perkamosios galios) rizika*. Infliacijos tempams spartėjant, skolos VP atkarpų ir pagrindinės sumos perkamoji vertė ir kaina paprastai mažėja. Valdydama šią riziką, Bendrovė gali naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kurių vertė kinta kartu su infliacijos augimo pokyčiu, investuoti į obligacijas, kurių vertė yra susijusi su infliacijos tempais, arba keisti obligacijų dalį pensijų fonde ir vidutinę pensijų fondo obligacijų finansinę trukmę.
15. Pensijų fondo investicijos nėra garantuojamos Indėlių draudimo fondo ar kitos valstybinės garantijų ar draudimo agentūros.
  16. Bendrovė reguliariai vertina ir užtikrina, kad būtų laikomasi nustatytų diversifikavimo reikalavimų, vertina pensijų fondo operacinę riziką.
  17. Siekdama geriau valdyti pensijų fondo ar jo dalies riziką, Bendrovė gali investuoti sudarydama šių išvestinių finansinių priemonių sandorius:
    - 17.1. išankstinius sandorius (*forwards*) (išankstinius valiutos, palūkanų normos, akcijų, obligacijų, akcijų indeksų pardavimo ar pirkimo sandorius ir kitus išankstinius sandorius);
    - 17.2. ateities sandorius (*futures*) (valiutos, palūkanų normos, akcijų, obligacijų, akcijų indeksų pardavimo ar pirkimo ateities sandorius ir kitus ateities sandorius);
    - 17.3. palūkanų normos, valiutos, nemokumo rizikos, akcijų ar akcijų indeksų apsiskeitimo sandorius (*swaps*);
    - 17.4. VP, valiutų ar finansinių priemonių pirkimo ar pardavimo pasirinkimo sandorius (*options*);
    - 17.5. kitas išvestines finansines priemones, kaip nustatyta Pensijų kaupimo įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje.

## Rizikos vertinimo procedūros ir būdai

18. Pensijų fondo atitikimas diversifikavimo reikalavimams tikrinamas kiekvieną fondo vertės skaičiavimo dieną.
19. Bendrovės valdyba sprendžia dėl visų rizikos rūšių valdymo sistemos įdiegimo Bendrovėje. Rizikos valdymas Bendrovėje apima procesus, susijusius su priimtinos rizikos nustatymu, rizikos vertinimu, stebėseną ir ataskaitų teikimu. Vertindama ir valdydama investicijų riziką, Bendrovė atlieka šiuos veiksmus:
  - 19.1. vykdo rodiklių ir kriterijų, atitinkančių pensijų fondo investavimo strategiją ir limitus, kuriuos nustato Bendrovės valdyba, vadovaudamasi teisės aktais, kontrolę;
  - 19.2. lygina pensijų fondo finansinius rezultatus su pensijų fondo lyginamuoju indeksu;
  - 19.3. vykdo investicinių sandorių sandorio šalies kontrolę;

- 19.4. vykdo investicinių sandorių sandorio šalies kontrolę;
- 19.5. taiko priemones ir procesus, skirtus operacinei rizikai valdyti.
20. Fondo aktyviosios rizikos įvertinimui apskaičiuojama sekimo paklaida, kuri parodo, kiek fondo rezultatai nukrypsta nuo lyginamojo indekso rezultatų. Siekiama, kad fondo sekimo paklaida būtų 1-5 proc. rėžyje.

## Investavimo strategijos peržiūrėjimas ir keitimas

21. Nustatytos pensijų fondo investavimo strategijos laikymąsi kontroliuoja Bendrovės rizikos valdymo funkcijas atliekantys darbuotojai.
22. Pensijų fondo investavimo strategija, jos įgyvendinimas ir tinkamumas peržiūrimas ir vertinamas ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus.
23. Pensijų fondo investavimo strategijos peržiūra gali būti atliekama ir dažniau, jeigu keičiasi prielaidos, kurių pagrindu buvo rengiama investavimo strategija, arba pasirinktos turto klasės nebeatitinka lūkesčių ir tikslų, atsiranda anksčiau į investavimo strategiją neįtrauktų turto klasių ir su jomis susijusių investavimo priemonių, kurios labiau atitinka pensijų kaupimo dalyvių interesus, keičiasi ekonominis ciklas ir pan.
24. Sprendimą keisti pensijų fondo investavimo strategiją priima Bendrovės valdyba.
25. Bendrovė gali pradėti vykdyti investavimo veiklą, laikydamosi pakeistos pensijų fondo investavimo strategijos, kai gaunamas Lietuvos banko sprendimas neprieštarauti pensijų fondo investavimo strategijos ir /ar nustatytų mokesčių ir atskaitymų iš pensijų turto pakeitimams arba kai iki vertinimo laikotarpio pabaigos Lietuvos bankas nepriima sprendimo prieštarauti pensijų fondo investavimo strategijos ir /ar nustatytų mokesčių ir atskaitymų iš pensijų turto pakeitimams.
26. Investavimo strategijos pakeitimai yra laikytini esminiais, kai rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų dalis pagal pensijų fondo strategiją **keičiama daugiau kaip 5** procentiniais punktais (imtinai) nustatytos proporcijos.
27. Visi pensijų fondo investavimo strategijos pakeitimai turi būti paskelbti Bendrovės interneto svetainėje [www.seb.lt/pensiju-fondu-taisykles](http://www.seb.lt/pensiju-fondu-taisykles). Apie esminius pensijų fondo investavimo strategijos pakeitimus dalyviai informuojami asmeniškai raštu (elektroniniu paštu, elektroninių paslaugų teikimo sistema ar paštu) arba kitu būdu (jei tai sutarta su dalyviu sudarytoje pensijų kaupimo sutartyje). Pranešimų išsiuntimas vadovaujantis paskutiniais bendrovės žinomais pensijų fondo dalyvio kontaktiniais duomenimis (pateiktais Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ar paties dalyvio) laikomas tinkamu pranešimo pateikimu.